Nr. 35. OLAM KATAN. שנה שניה.



תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראָנען, לחצי שנה: 5.25 קראָנען, לרבע שנה: 2.70 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק.

החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.
דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת ההתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ׳, 25 העללער.



עם „הפרגוג״:

באוסטריה־אונגריה:

לשנה: 15.50 קראָנען, לחצי שנה: 7.75 קראָנען, לרבע שנה 3.90 קראָנען.

ברוסיה:

לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.

בשאר ארצות:

באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק.
בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

קְרָקוֹי, יום ד׳, ט״ו סיון תרס״ג. גליון לה. Krakau, 10 Juni (28 Mai) 1903.

הַפַּרְפַּר [1] וְהַפֶּרַח *).

****

פַּרְפַּר־תְּכֵלֶת רַךְ וָקַל,
רַךְ וָקַל
עַל יְרַקְרַק־אָחוּ —
כְּנַפְנַפֶּיךָ נוֹפֵף עָל,
נוֹפֵף עָל;
שׁוּר! הָאַוִּיר צַח הוּא.

פֶּרַח־תְּכֵלֶת קָט וָרַךְ,
קָט וָרַךְ
נִגְנַע פַּעֲמוֹנֶךָ,
כִּי יַשְׁמִיעַ צְלִיל דַּק וָךְ,
צְלִיל דַּק וָךְ,
אֶל אָזְנֵי רֵעֶךָ.

הוֹ, הוּא עָף כְּבָר חִישׁ מִשָּׁם,
חִישׁ מִשָּׁם
לִנְשֹׁק אֶת פִּרְחָהוּ,
פֶּתַע רוּחַ נִעַף קָם,
נִעַף קָם,
קָם וַיִּשָּׂאֵהוּ.

אָח! עַתָּה הוּא נָע וָנָד,
נָע וָנָד
בַּנֵּכָר בָּאָח;—
פֶּרַח־תְּכֵלֶת אַךְ בָּדָד,
אַךְ בָּדָד
עוֹמֵד סָר וָשַׁח הוּא...

שְׁמוּאֵל בֶּן־צִיּוֹן.

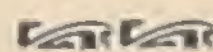
[1]) שמעטטערלינג, *Бабочка*.

*) מִשִּׁירֵי Wolrad Eigenbrodt



בִּימֵי הַבָּצִיר.

(מֵחַיֵּי הַיְלָדִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל).



א.

הַמּוֹשָׁבָה.

הָיְתָה שָׁנָה מְאֻחֶרֶת, וְהַבָּצִיר הִתְחִיל לֹא בַחֲצִי תַּמּוּז, כְּמוֹ תָמִיד, אֶלָּא בְרֵאשִׁית אָב. זוֹ הָיְתָה גַם שָׁנָה מְבֹרָכָה: עֲנָבִים לָרֹב, הַזְּמַן דָּחֵק, צָרִיךְ הָיָה לַהֲבִיאָם חִישׁ אֶל הַמַּרְתֵּף, וִידֵי הַכּוֹרְמִים הָיוּ מְלֵאוֹת עֲבוֹדָה, וְלֹא הַנְּעָרוֹת וְהַנְּעָרִים הַגְּדוֹלִים בְּנֵי שְׁלֹשׁ־אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּלְבַד עָזְרוּ בַּכְּרָמִים, כִּי אִם גַּם הַקְּטַנִּים שֶׁבִּקְטַנִּים, בְּנֵי שֶׁבַע־שְׁמֹנֶה שָׁנִים נִמְשְׁכוּ אֶל הָעֲבוֹדָה.

וִימֵי הַבָּצִיר הָאֵלֶּה הָיוּ קְרִירִים מְאֹד. „וְהוּ הַיְאוֹר שֶׁעָלָה עַל גְּדוֹתָיו״ פֵּרְשׁוּ הַיַּדְעָנִים, „וְעַל כֵּן מְנַשֵּׁב רוּחַ צַח וָקַר מִמִּצְרַיִם״. אַךְ בֶּאֱמֶת אִם נָשַׁב רוּחַ קָדִים מִן הַמִּדְבָּר, אוֹ רוּחַ צַח מִגְּדוֹת הַיְאוֹר אַחַת הִיא. עֵת הָעֲבוֹדָה הִיא וְהַכּוֹרֵם הֶחָרוּץ לֹא יָשִׂים אֶת לִבּוֹ לַאֲשֶׁר בַּחוּץ, וְהָלוֹךְ יֵלֵךְ לְכַרְמוֹ וְשָׁם יִשְׁהֶה יָמִים תְּמִימִים; בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה, שִׁשָּׁה שָׁבֻעוֹת לֹא יָשׁוּב אֶל בֵּיתוֹ גַּם לֶאֱכֹל בַּצָּהֳרַיִם, וְהָבֵא יָבִיאוּ לוֹ אֶת סְעֻדָּתוֹ אֶל כַּרְמוֹ.

בְּכוֹבָעִים רְחָבִים, מְכֻסִּים בַּד לָבָן וָרַךְ, יַעַבְרוּ הַבּוֹצְרִים מִגֶּפֶן לְגֶפֶן, יִמְשְׁכוּ אַחֲרֵיהֶם הַסַּל הַגָּדוֹל, וְיִכְרְתוּ הָאֶשְׁכּוֹלִים הַכְּבֵדִים וְהַמְּלֵאִים וְיַשְׁלִיכוּם אֶל תּוֹךְ הַסָּל. כַּאֲשֶׁר נִמְלָא הַסַּל, יַסְתִּירוּהוּ תַּחַת הַמַּחְצָלוֹת, לְמַעַן שְׁמֹר אֶת הָעֲנָבִים מֵחֹם הַשֶּׁמֶשׁ עַד בֹּא הָעֶרֶב, וֶהֱבִיאוּם אָז אֶל הַמַּרְתֵּף.

וְאַךְ יִשְׁקַע הַשֶּׁמֶשׁ וְהָלְכוּ עֲגָלוֹת, עֲגָלוֹת מְלֵאוֹת סַלִּים אֶל הַגִּנָּה; שָׁם יוֹרִידוּם וְיַעַזְבוּ שׁוֹמֵר אֶצְלָם, וְהָעֲגָלָה תָּשׁוּב לָקַחַת סַלִּים אֲחֵרִים. שְׁמִירַת הַסַּלִּים הִיא עַל פִּי רֹב עֵסֶק הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים. וְאִם יַעֲבֹר אִישׁ בַּגַּן הַגָּדוֹל בְּעֵת הַבְּצִירָה בְּשָׁעָה הָעֲשִׂירִית, הָאַחַת עֶשְׂרֵה בָּעֶרֶב, רָאֹה יִרְאֶה פֹּה וְשָׁם חֲבוּרוֹת יְלָדִים, בָּנִים וּבָנוֹת, יוֹשְׁבִים עַל הָאָרֶץ בֵּין הַסַּלִּים.

בַּמּוֹשָׁבָה בִּימֵי הַבָּצִיר תְּנוּעָה וְחַיִּים: אוֹר בָּהִיר הוֹלְכִים וְשָׁבִים, עֲגָלוֹת, גְּמַלִּים, חֲמוֹרִים לָרֹב, וְאִכָּרִים רַבִּים מֵהַמּוֹשָׁבוֹת הַקְּרוֹבוֹת וְהָרְחוֹקוֹת נוֹהֲגִים בָּם. אוֹרְחִים מֵהֶעָרִים הַסְּמוּכוֹת יָבוֹאוּ לִרְאוֹת בְּמַחֲזֶה הַנֶּחְמָד.

רַב הֶהָמוֹן הוֹלֵךְ וְנִדְחָק אֶל הַמַּרְתֵּף, שָׁם מְהוּמָה וְשָׁאוֹן גָּדוֹל מֵהָעֲגָלוֹת הַבָּאוֹת וְהַשָּׁבוֹת, מֵהַשּׁוֹקְלִים וְהַמְנַהֲגִים, מֵהַנּוֹתְנִים וּמְקַבְּלִים אֶת הָעֲנָבִים, מִשְּׁתֵּי הַמְּכוֹנוֹת הַגְּדוֹלוֹת הָעוֹשׂוֹת גְּלִיד[1] וּמְקָרְרוֹת אֶת הָאֲוִיר בְּתוֹךְ הַמַּרְתֵּף, וְאוֹר חַשְׁמַל יָצוּק עַל כָּל אֵלֶּה.

לֹא כֵן בַּכֶּרֶם. שָׁם שֶׁקֶט גָּמוּר, כִּי הָעֲגָלוֹת לֹא תִכָּנַסְנָה לְתוֹכוֹ, עָמוֹד תַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַשַּׁעַר, וְשָׁם יוֹרִידוּ הַסַּלִּים וִיבִיאוּם הַכַּרְמָה. אוֹר כֵּהֶה שֶׁל מְנוֹרַת נֵז אֵצֶל הַשַּׁעַר, וּבְכָל הַכֶּרֶם שׁוֹלֵט חֹשֶׁךְ עָמֹק.

בְּפִנַּת הַכֶּרֶם תַּחַת הָאִילָנוֹת יָשְׁבוּ לָהֶם: אַבְנֵר, גִּדְעוֹן, יֶפֶת וְאָמוֹץ, אַרְבַּעַת הַחֲבֵרִים הַנֶּאֱמָנִים, אֲשֶׁר לְכֻלָּם יַחַד לֹא יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים שָׁנָה.

עוֹד מֵאֶתְמוֹל הֵכִינוּ אֶת עַצְמָם לְ„לֵיל הַשִּׁמּוּרִים״ הַזֶּה וּבְיַלְקוּטָם הַקָּטָן נִמְצָא מִכָּל טוּב: לֶחֶם טָרִי, אֲבַטִּיחַ אָדֹם, אֲגַסִּים אֲחָדִים וּפְרֻסַּת גְּבִינָה גְּדוֹלָה.

חֲצוֹת לַיִל, וְעוֹד כָּל הַסַּלִּים עָמְדוּ אֶצְלָם, כִּי תוֹר שִׁמְשׁוֹן הַכּוֹרֵם, הוּא אֲבִי אַבְנֵר, לֹא הִגִּיעַ, וַיֹּאמְרוּ הַנְּעָרִים לִסְעֹד אֶת לִבָּם. וַיְחַלְּקוּ בֵינֵיהֶם הָאֲבַטִּיחַ, אַחֲרָיו הוֹצִיאוּ הַגְּבִינָה.

— גְּבִינָה! — קָרָא גִּדְעוֹן, — זֶה נִפְלָא! וְאִם תִּשְׁמְעוּ לִי אִיעָצְכֶם לִצְלוֹת אֶת הַגְּבִינָה בָּאֵשׁ!

— בָּאֵשׁ? — שָׁאֲלוּ בְתִמָּהוֹן שְׁלָשְׁתָּם יַחְדָּו, — גְּבִינָה צוֹלִים בָּאֵשׁ?!

— כֵּן, וְזֹאת לָמַדְתִּי בִירוּשָׁלַיִם מֵהַנְּעָרִים הַסְּפָרַדִּים. כְּשֶׁרָאִיתִי זֹאת לָעַגְתִּי לָהֶם גַּם אֲנִי, אֲבָל כַּאֲשֶׁר נָתְנוּ לִי

[1]) אײז, Лёдъ.

פעם לטעם מגבינתם הצלויה, האדמדמה והרכה... זה מעדני מלכים, האמינו נא לי! – הוסיף גדעון לספר בהתלהבות גדולה.

– אבל אין לנו פה אש. הבית רחוק ואמי ישנה כבר בשעה מאחרת זו – ענה אבנר.

– עלי ועל ראשי, – הפסיקו גדעון. ויקפץ וירץ אל המרתף, ומהרה שב ובידו אגדת זרדים[1] יבשים וקפסת מדלקים הוציא מכיסו. ובאמנות וידיעה סדר את השבטים על הארץ וירחיקם מהסלים וידלק המדורה. לשונות האש יצאו מהר מימין ומשמאל, וישמחו הילדים מאד וירקדו סביב ויקראו: „הידד, הידד!"

גדעון היה מרצה בהצלחתו, ויחתך את הגבינה פרסות דקות וישימן על הגחלים האדמות והלוחשות. ומהרה התחילו פרסות הגבינה להתרכך ולהתאדם. השמן ירד אל תוך האש, וריחו נדף עד למרחוק. ולמראה הזה מלאו פיות הילדים ריר, ואז היה נצחון גדעון מחלט.

הילדים סעדו היטב ויהללו את גדעון, המצאותיו ותחבולותיו, ויאכלו גם אגסים, גם ענבים, וישתו העסים ולבם היה טוב עליהם.

כבר הגיעה השעה השניה אחרי חצות לילה ועוד לא באו לקחת את הענבים; הרגש הרגישו הילדים, כי תרדמה נופלת עליהם, ועיניהם כמעט שנסגרו.

[1]) ענפים דקים.

ויאמרו לגדעון, כי זו הגבינה הצלויה פעלה ככה, ועל כן עליו החובה להשאר עתה ער לבדו לשמר את הענבים, והם יישנו להם.

וגדעון היה נער חי, אמיץ, אבל לשבת ער לבדו בחשכת ליל לא חפץ ויאמר להם:

– ואם באמת באשמתי נפלה שנה עליכם, איעצכם גם במה לגרשה. נספר ספורים, כל אחד מאתנו יספר ספור היותר יפה מאשר שמע או ידע.

– חזק! – קראו כל הנערים, – זה באמת נפלא! גדעון יספר הראשון, – הידד! ספר, ספרה!

– מדוע אני הראשון? – אמר גדעון קצת נפחד, כי ברגע זה לא זכר שום ספור. אך הילדים צעקו בקול אחד:

– גדעון, גדעון, גדעון יספר הראשון, כי הוא האכילנו גבינה צלויה!

ויעמד גדעון רגעים אחדים דומם ויבט השמימה. והשמים מה יפים!... שמי ארץ ישראל המהללים!... עמקים עמקים וזרועים כוכבים גדולים וקטנים, לאלפים ולרבבות ורבוא רבבות!... ונדמה, כי מהם יבחר לו גדעון היותר יפה, היותר גדול לתכן ספורו. ויאמר פתאם:

– טוב, יהי כך. אני אספר, – וישב על הארץ וחבריו סבבוהו והוא התחיל:

חמדה בן־יהודה.

היתומים.



הַצּוֹעֲנִית הָעִבְרִיָּה.

(ספור).

(הֶמְשֵׁךְ).

וְכַאֲשֶׁר הִתְחִילָה סוֹבֶבֶת עַל מָקוֹם אֶחָד בִּמְהִירוּת נִפְלָאָה וְשׁוֹבְבָה, בְּהַחֲלִיפָהּ רַק אֶת מַעֲמַד רַגְלֶיהָ פַּעַם—הַיְמָנִית וּפַעַם—הַשְּׂמָאלִית - הִתְעָרְבוּ כָּל צִבְעֵי מַלְבּוּשָׁהּ לְצֶבַע אֶחָד חָטוּב, וְרַק עֵינֶיהָ הַשְּׁחוֹרוֹת הִבְרִיקוּ וְהֵפִיצוּ זִיקִים אֶל כָּל עֵבֶר. הָעֵינַיִם הָאֵלֶּה נִכְּרוּ עוֹד הֵיטֵב מִתּוֹךְ תַּעֲרוּבֹת הַצְּבָעִים הָאֵלֶּה.

הָרוֹאִים הִתְפַּלְּאוּ וְהִתְפַּעֲלוּ מְאֹד. וְהַצּוֹעֲנִי יָדַע לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּרֶגַע הַכָּשֵׁר, וּמִתּוֹךְ זְמִרָתוֹ סָבַב וְאָסַף פְּרֻטּוֹת מֵאֵת הָרוֹאִים.

וְהַצּוֹעֲנִית הַקְּטַנָּה סוֹבֶבֶת עוֹד בְּמַעְגָּלָהּ; פִּתְאֹם עָמְדָה; וּמַבָּטֵי עֵינֶיהָ נְטוּיוֹת אֶל נְקֻדָּה אַחַת שֶׁבְּתוֹךְ הַקָּהָל... הַצּוֹעֲנִי הַמְזַמֵּר הִבִּיט אֵלֶיהָ בְּתִמָּהוֹן וּבְכַעַס, אַךְ הִיא לֹא שָׂמָה לֵב אֵלָיו... הִיא עָמְדָה בְּלִי נוֹעַ כְּאִלּוּ הָיְתָה לְאָבֶן.

— מַיִם! מַיִם! — נִשְׁמַע קוֹל מִתּוֹךְ הַקָּהָל — הוּא מִתְעַלֵּף! נַעַר מִתְעַלֵּף!...

רוּחַ הַנַּעַר הַמִּתְעַלֵּף שָׁב אֵלָיו מַהֵר בְּלִי מָיִם.

— הִנֵּה הִיא! — צָעַק מְנַהֶמֶת לִבּוֹ.

— מִי?!

— הִיא! הַנַּעֲרָה הָעִבְרִיָּה! — וְהֶרְאָה בְּאֶצְבַּע עַל הַמְרַקֶּדֶת, שֶׁעָמְדָה דוֹמָם.

הַשּׁוֹמְעִים הִבִּיטוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מִשְׁתּוֹמְמִים. הֵמָּה לֹא הֵבִינוּ אֶת דִּבְרֵי הַנַּעַר. אֲבָל הַצּוֹעֲנִים הִרְגִּישׁוּ בַדָּבָר וְהִתְחִילוּ מְפַטְפְּטִים זֶה לָזֶה בִּלְשׁוֹנָם, וּכְרֶגַע הֵרִימוּ אֶת הַמַּרְבַד שֶׁפֵּרְשׂוּ עַל הָאָרֶץ בְּעַד הַנַּעֲרָה הַמְרַקֶּדֶת, וְהֵכִינוּ אֶת עַצְמָם לָלֶכֶת. הִנֵּה הֵם מְאִיצִים בַּנַּעֲרָה לָלֶכֶת, אֲבָל הִיא כְּמוֹ הָדְבְּקָה אֶל מְקוֹמָהּ.

הַצּוֹעֲנִי הַזָּקֵן אָחַז בָּהּ לְמָשְׁכָהּ אַחֲרָיו... אַךְ בְּרֶגַע הַזֶּה הִשְׂתָּעֵר עָלֶיהָ הַנַּעַר, וַיְחַבְּקֶנָּה בִּזְרוֹעוֹתָיו...

סַכִּין אָרֹךְ הִבְרִיק כְּרֶגַע בִּידֵי אַחַד הַצּוֹעֲנִים...

בְּרֶגַע זֶה הֵבִינוּ הָרוֹאִים אֶת אֲשֶׁר לִפְנֵיהֶם וַיִּתְנַפְּלוּ קְצָתָם עַל הַצּוֹעֲנִים, וּקְצָתָם — עַל הַנַּעַר וְהַנַּעֲרָה.

מִלְחָמָה הִתְלַקְּחָה בֵּין בְּנֵי הַיִּשּׁוּב וּבְנֵי הַפְּרָאִים, וּמִי יוֹדֵעַ מֶה הָיְתָה אַחֲרִית הַמִּלְחָמָה, לוּלֵא הִשְׂכִּיל אִישׁ אֶחָד וַיַּךְ בְּמַטֵּהוּ עַל קֻפְסַת הַפְּרֻטּוֹת, אֲשֶׁר בִּידֵי הַצּוֹעֲנִי. הַקֻּפְסָה נָפְלָה וְהַפְּרֻטּוֹת נִפְזְרוּ לָאָרֶץ.

הַצּוֹעֲנִים חָדְלוּ כְּרֶגַע לְהִלָּחֵם וַיְמַהֲרוּ לִצְבֹּר אֶת הַפְּרֻטּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ; וּבֵין כֹּה עָלְתָה בִּידֵי „בְּנֵי הַיִּשּׁוּב" לְהַצִּיל אֶת הַנַּעֲרָה וּלְהָבִיא שׁוֹטְרִים לִמְקוֹם הַמַּעֲשֶׂה, אֲבָל הַצּוֹעֲנִים הִסְפִּיקוּ בֵּנְתַיִם לִבְרֹחַ.

— מֵאַיִן אַתְּ? — שָׁאֲלוּ אֶת הַצּוֹעֲנִית הַקְּטַנָּה בְּמַעֲמַד שַׂר הָעִיר.

— מִן הָאֹהֶל.

— וְאֵלֶּה שֶׁבָּאֹהֶל — מֵאַיִן גְּנָבוּךְ?

— מִשָּׁם — עָנְתָה וַתַּרְאֶה בְּיָדָהּ מִזְרָחָה.

— מַה שֵּׁם הָעִיר?

— אֵינִי יוֹדַעַת.

— הֲיֵשׁ לָךְ שֵׁם אָב וָאֵם?

— יֵשׁ.

— מַה שְּׁמוֹתָם?

— שֵׁם אָבִי בָּמִי, וְשֵׁם אִמִּי זִיזִי.

נִכָּר הָיָה, שֶׁהִיא זוֹכֶרֶת רַק אֵיזֶה כִּנּוּיֵי חִבָּה שֶׁהָיוּ נְהוּגִים בְּבֵית הוֹרֶיהָ.

— וּמַה שְּׁמֵךְ?

— קְרִיצִבִּיָּה.

— מִי קָרָא לָךְ בַּשֵּׁם הַזֶּה?

— אַבָּא וְאִמָּא.

— אַיֵּה?

— בָּאֹהֶל.

— וְאַבָּא וְאִמָּא אֲשֶׁר „שָׁם" — אֵיךְ קָרְאוּ לָךְ?

הַנַּעֲרָה הֶחֱרִישָׁה. הִיא הִתְאַמְּצָה לְהִזָּכֵר — וְלֹא נִזְכָּרָה.

— הֲיֵשׁ לָךְ „שָׁם" אַחִים וְאַחְיוֹת?

— יֵשׁ.

— כַּמָּה?

— הַרְבֵּה־הַרְבֵּה!

— עֲשָׂרָה?

— יוֹתֵר.

— עֶשְׂרִים?

— יוֹתֵר.

נִכָּר הָיָה הַדָּבָר, שֶׁהִתְעָרְבוּ בְּמֹחָהּ יַלְדֵי הַשְּׁכֵנִים עִם אַחֶיהָ וְאַחְיוֹתֶיהָ, וְעַל כֵּן לֹא יָדְעָה אֶת מִסְפָּרָם.

מוּבָן הַדָּבָר, כִּי מִתְּשׁוּבוֹת כָּאֵלֶּה לֹא יָכְלוּ לָדַעַת אֶת מְקוֹם הוֹרֶיהָ; אַךְ זֹאת הִכִּירוּ הַכֹּל, כִּי יַלְדָּה עִבְרִיָּה הִיא, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יָדְעָה וְלֹא הֵבִינָה שׁוּם לָשׁוֹן לְבַד מִצּוֹעֲנִית וְזַרְגּוֹנִית מְשֻׁחְתָה.

לְבַקָּשַׁת הוֹרֵי שְׁלֹמֹה, אֲשֶׁר הִתְנַדְּבוּ לֶאֱסֹף אֶת הַנַּעֲרָה הָאוֹבְדָה אֶל בֵּיתָם וּלְאַמְּצָהּ לָהֶם כְּבַת — מְסָרָהּ שַׂר הָעִיר אֶל יָדָם.

וּלְשִׂמְחַת שְׁלֹמֹה לֹא הָיָה כָּל גְּבוּל. הוּא הוֹדָה עַתָּה כִּי מִיּוֹם שֶׁרָאָה אוֹתָהּ לִפְנֵי שְׁנָתַיִם בְּעִיר דּוֹדוֹ בְּחַג ל"ג בָּעֹמֶר, לֹא סָרָה עוֹד תְּמוּנָתָהּ מִנֶּגֶד עֵינָיו; וְאִם לֹא הִכִּירָהּ עַתָּה בְּרֶגַע הָרִאשׁוֹן, הוּא רַק מִפְּנֵי שֶׁבְּמֶשֶׁךְ שְׁתֵּי הַשָּׁנִים גָּדְלָה וְהִשְׁתַּנְּתָה מֵאֲשֶׁר הָיְתָה אָז. וּשְׁלֹמֹה סִפֵּר לְהוֹרָיו, שֶׁפְּעָמִים רַבּוֹת רָאָה בַּחֲלוֹמוֹ אֶת אֵם הַנַּעֲרָה וְאָבִיהָ — עֲטוּפִים בְּתַכְרִיכִים כְּמֵתִים, וְהֵם עוֹמְדִים עַל מִטָּתוֹ, מַבִּיטִים אֵלָיו בְּעֶצֶב וּבְרֹגֶז וּמְלַחֲשִׁים: „מַדּוּעַ לֹא הִצַּלְתָּ אֶת נֶפֶשׁ בִּתֵּנוּ? אַכְזָר! הִיא כָּל־כָּךְ יָפָה, כָּל־כָּךְ טוֹבָה, וְאַתָּה לֹא תֵדַע רַחֵם! אַתָּה צוֹעֲנִי!"

וְיֵשׁ שֶׁנִּדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא בְּמִדְבָּר גָּדוֹל וְנוֹרָא — תּוֹעֶה לְבַדּוֹ בַּדֶּרֶךְ... וּפִתְאֹם וְהִנֵּה הַנַּעֲרָה הַצּוֹעֲנִית קְרֵבָה אֵלָיו. הִיא אוֹחֶזֶת בְּיָדוֹ לַהֲשִׁיבוֹ אֶל הַדֶּרֶךְ... הוּא מַכִּיר בָּהּ הֵיטֵב... גַּם יוֹדֵעַ לִקְרֹאתָהּ בִּשְׁמָהּ... בִּתְיָה שְׁמָהּ... וְהִיא כָּל כָּךְ טוֹבָה! כָּל כָּךְ יָפָה! וּפִתְאֹם צוֹעֲנִי אֶחָד גָּדוֹל וָרָם נִגָּשׁ אֲלֵיהֶם... וְהוּא מַכִּיר בּוֹ... זֶהוּ פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם... וְהוּא מְצַוֶּה לִשְׁחֹט אֶת שְׁנֵיהֶם וּלְגַבְּלָם בְּחֹמֶר... וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם לְבֵנִים לְפִיתֹם וְרַעַמְסֵס... וּנְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים... וִילָדִים שְׁחוּטִים... בִּתְיָה שְׁחוּטָה לְעֵינָיו... הוֹי!...

מִתּוֹךְ חֲלוֹמוֹת כָּאֵלֶּה הָיָה מִתְעוֹרֵר בַּחֲרָדָה וּבְלֵב דּוֹפֵק. וְזֹאת הָיְתָה הַסִּבָּה לְמַחֲלָתוֹ הָעַזָּה, שֶׁתְּקָפַתּוּ בְּחֹרֶף הֶעָבָר, וְלֹא הִרְפְּתָה מִמֶּנּוּ עַד יְמֵי הָאָבִיב אֵלֶּה.

לְשִׂמְחַת הַנַּעַר וּלְאָשְׁרוֹ אֵין גְּבוּל וָקֵצֶב! הוּא, הוּא וְלֹא אַחֵר הִצִּיל אֶת הַנַּעֲרָה! כַּאֲשֶׁר יַעֲלֶה בִּידֵי אָבִיו לִמְצֹא אֶת הוֹרֶיהָ, יְשִׁיבֶנָּה לָהֶם — הוּא בְּעַצְמוֹ! אֵין לְאַחֵר כָּל מִשְׁפָּט וּצְדָקָה עַל הַדָּבָר הַזֶּה! וְאִם לֹא יִמָּצְאוּ הוֹרֶיהָ, אוֹ אִם מֵתוּ בֶּאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁרָאָה אוֹתָם בַּחֲלוֹמוֹתָיו — תִּשָּׁאֵר בְּבֵיתָם!... הוּא יְחַבְּבֶנָּה כְּאָחוֹת טוֹבָה וְיָפָה! חֲבָל, שֶׁאֵין לָהּ שֵׁם עִבְרִי!... פִּתְאֹם עָלְתָה בְמַחְשַׁבְתּוֹ לְבַקֵּשׁ אֶת אָבִיו, כִּי יִקְרְאוּ לָהּ בְּשֵׁם „בִּתְיָה" כַּשֵּׁם, אֲשֶׁר קָרָא לָהּ בַּחֲלוֹם.

וְגַם בַּקָּשָׁתוֹ זֹאת נִתְמַלְּאָה. הוּא מְאֻשָּׁר! בִּתְיָה הִיא שֶׁלּוֹ! הוּא הִצִּיל אֶת הַנַּעֲרָה — הוּא קָרָא לָהּ גַּם שֵׁם!

(עוד יבא).

יְהוּדָה שְׁטֵינְבֶּרְג.

הַשַּׁבְּלוּל וְהַצִּפֹּרֶת[1].

(מַעֲשִׂיָּה).

מַעֲשֶׂה בְּשַׁבְּלוּל וְצִפֹּרֶת.

הַדָּבָר, אֲשֶׁר אֲסַפֵּר לָכֶם, קוֹרְאַי הַקְּטַנִּים, קָרָה בְּגַן. בּוֹ צָמְחוּ לְפָנִים פְּרָחִים יָפִים וְשׁוֹשַׁנִּים לְבָנוֹת וַאֲדֻמּוֹת לָרֹב, אַךְ עַתָּה הוּא עָזוּב וְשָׁמֵם, וְאַךְ הַדַּרְדַּר[2] יְכַסֶּה אֶת עֲרוּגוֹתָיו.

הֲלֹא תֵדְעוּ, מַחֲמַדַּי, כִּי לְדַרְדַּר יֵשׁ עָלִים גְּדוֹלִים וְעַל אֶחָד מֵהֶם יָשַׁב הַשַּׁבְּלוּל. הוּא כִּלָּה אֶת כָּל יָמָיו עַל הֶעָלֶה הַזֶּה, וְעַתָּה כְּבָר זָקֵן, בָּא בַּיָּמִים. אָמְנָם, הוּא נִסָּה לִפְעָמִים לַעֲבֹר בַּעֲצַלְתַּיִם מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, בְּנָשְׂאוֹ אֶת בֵּיתוֹ עַל גַּבּוֹ, אַךְ תָּמִיד בְּבוֹאוֹ עַד קְצֵה הֶעָלֶה, עָמַד מִלֶּכֶת, אוֹ שָׁב אָחוֹר, כִּי הָשַׁב שֶׁשָּׁם קְצֵה הַתֵּבֵל...

בְּאַחַד הַיָּמִים הָלַךְ יְדִידֵנוּ הַשַּׁבְּלוּל לְמַסָּעָיו כְּפַעַם בְּפַעַם וַיַּרְא מֵרָחוֹק עַל קְצֵה הֶעָלֶה גַּרְגַּר צָהֹב קָטָן מְאֹד מְאֹד; רְגָעִים אֲחָדִים הִבִּיט בּוֹ בְּעֵינָיו הַנִּבְעָרוֹת, אַךְ לֹא יָדַע מַה זֹּאת וַיֵּלֶךְ לוֹ, וּמָה הִתְפַּלֵּא, בְּקוּמוֹ בַּיּוֹם הַמָּחֳרָת מִשְּׁנָתוֹ בַּבֹּקֶר וַיַּרְא, כִּי מֵהַגַּרְגַּר הַצָּהֹב יָצְאָה תוֹלַעַת קְטַנָּה.

הַשַּׁבְּלוּל הִבִּיט בְּתִמָּהוֹן וּבְבוּז עַל הַיְּצוּר הַקָּטָן הַזֶּה. „מַה נִּמְאָס שְׁכֵנִי זֶה!" — קָרָא בְּגֹעַל נֶפֶשׁ וַיְעַוֶּה פָּנָיו.

[1] שַׁבְּלוּל — שנעקקע *Улитка*. הַצִּפֹּרֶת מְטִילָה בֵּיצִים: מֵהַבֵּיצָה תֵּצֵא תּוֹלַעַת; כַּעֲבֹר אֵיזֶה זְמַן תִּתְקַפֵּל הַתּוֹלַעַת בְּעוֹר דַּק וְתֵהָפֵךְ לְגֹלֶם — פּופּפּע *куколка*, וּמֵהַגֹּלֶם תֵּצֵא צִפֹּרֶת.

[2] קלעטטע — *репейникъ*.

אַךְ הַתּוֹלַעַת לֹא הִצְטַעֲרָה לְדִבְרֵי שְׁכֵנָהּ הַגֵּאֶה, הִיא הָיְתָה תָמִיד שְׂמֵחָה וְטוֹבַת לֵב וּבְיוֹתֵר בְּיוֹם בָּהִיר, בִּנְפֹל אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ עַל הֶעָלֶה, מְקוֹם מוֹשָׁבָהּ. אֶת זֹאת לֹא יָכֹל הַשַּׁבְּלוּל לְהָבִין. „מַה תִּשְׂמַח כֹּה שְׁכֶנְתִּי לִקְרַאת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ? הֲלֹא אֶלֶף פְּעָמִים יִיטַב בִּהְיוֹת יְמֵי עָנָן, יְמֵי גֶשֶׁם: אָז לֹא יִיבַשׁ הֶעָלֶה, מְקוֹר מִחְיָתֵנוּ, וְיֵשׁ מַאֲכָל שָׁמֵן וָרָב".

הַתּוֹלַעַת הַקְּטַנָּה לֹא דָרְשָׁה לָהּ רָב אֹכֶל וַתְּהִי שְׂמֵחָה בְחֶלְקָהּ וּמְאֻשָּׁרָה.

בְּיוֹם אֶחָד לֹא יָכֹל עוֹד הַשַּׁבְּלוּל לְהִתְאַפֵּק וַיִּפֶן אֶל שְׁכֶנְתּוֹ בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

— מִתְפַּלֵּא אֲנִי עָלַיִךְ, יַקִּירָתִי, כִּי לִבֵּךְ טוֹב עָלַיִךְ תָּמִיד; אֲדַמֶּה, כִּי חַיַּיִךְ אֵינָם נְעִימִים כָּל כָּךְ, כִּי תוּכְלִי לִשְׂמֹחַ בָּם.

— צָדַקְתָּ, שְׁכֵנִי; חַיַּי עַתָּה פֹּה עַל הֶעָלֶה בַּמָּקוֹם הַשָּׁמֵם הַזֶּה לֹא יוּכְלוּ לְשַׂמֵּחַ אֶת לְבָבִי, אַךְ יוֹדַעַת אֲנִי, כִּי לֹא לְאֹרֶךְ יָמִים אֵשֵׁב פֹּה וְלָבֵן אֶעֱלֹזָה. יוֹדַעַת אֲנִי, כִּי יָבֹא יוֹם וְאֶהְיֶה לְצִפֹּרֶת נֶחְמָדָה, עַל גַּבִּי תִּצְמַחְנָה כְנָפַיִם נֶחְפּוֹת בְּצִבְעֵי הַקֶּשֶׁת, וּבָהֵן אָעוּף מִמְּקוֹם חֹשֶׁךְ זֶה שָׁם לִשְׁמֵי מָרוֹם! כֵּן, בְּכַנְפֵי אֶתְנַשֵּׂא לִשְׁמֵי הַתְּכֵלֶת, אֶתְרַחֵץ בְּיַם הָאוֹר הַשּׁוֹטֵף מִן הַשֶּׁמֶשׁ הַטּוֹב, אֲשׁוֹטֵט חָפְשִׁית בְּגַנִּים, בִּמְקוֹם יִגְדְּלוּ פִרְחֵי־חֵן, וְשׁוֹשַׁנִּים יְפֵה־פִיּוֹת תְּפִיצֶינָה רֵיחַ נִיחוֹחַ. הֶאָח, מַה מְּאֻשָּׁרָה אֶהְיֶה אָז!

הַשַּׁבְּלוּל שָׁמַע, שָׁמַע, וַיָּנַע בְּרֹאשׁוֹ כְּמִתְפַּלֵּא.

— אֵינִי מֵבִין צְעִירִים כָּאֵלֶּה וְתִקְוֹתֵיהֶם הַמְּשֻׁנּוֹת! תָּמִיד יַחַלְמוּ לָהֶם חֲלוֹמוֹת הֶבֶל עַל דְּבַר שֶׁמֶשׁ. אוֹר, כְּנָפַיִם... הַגִּידִי לִי, פְּתַיָּה, מַה טּוֹב תִּמְצְאִי בַשֶּׁמֶשׁ? הֵן הוּא יַשְׁחִית אֶת אָכְלֵנוּ וְלֹא יַנִּיחַ לָנוּ גַם לִישֹׁן. הֲלֹא אֶלֶף פְּעָמִים טוֹב מִמֶּנּוּ הַלַּיְלָה, וּמַה מָּתוֹק הוּא הַחֹשֶׁךְ! וְלָמָּה לָּךְ כְּנָפַיִם? הֲלֹא טוֹב טוֹב לָךְ, אִם בִּמְקוֹמֵךְ יִצְמַח לָךְ בַּיִת כְּבֵיתִי אֲשֶׁר עַל גַּבִּי. בּוֹ תִּמְצְאִי לְפָחוֹת מַחֲסֶה בְּיוֹם קָרָה וְסוּפָה. שִׁכְחִי נָא הֲבָלַיִךְ אֵלֶּה וְשִׁמְעִי לַעֲצָתִי: בַּקְּשִׁי לָךְ עָלֶה דָשֵׁן וְרַעֲנָן וּבְנִי לָךְ בַּיִת וְיִיטַב לָךְ.

— אֲנִי לֹא אֶמְצָא כָל עֹנֶג בְּבֶטֶן מְלֵאָה וּבְבַיִת חַם, אֲנִי אֶהְיֶה מְאֻשָּׁרָה בָּעֵת אֲשֶׁר אֶמָּצֵא בָאֲוִיר חָפְשִׁי וּמָלֵא אוֹר. וֶאֱמוּנָתִי חֲזָקָה, כִּי תִקְוָתִי זֹאת בֹּא תָבֹא. עוֹד בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְהִוָּלְדִי, בָּעֵת אֲשֶׁר הָלַכְתְּ מִזֶּה לְבַקֵּשׁ לְךָ אֹכֶל, בָּאָה הֵנָּה צִפֹּרֶת יְפֵה־פִיָּה וַתֵּשֶׁב עַל יָדִי. בְּשִׂמְחָה וּבְקִנְאָה יַחַד הִבַּטְתִּי אֶל כְּנָפֶיהָ הַמַּזְהִירוֹת וְלֹא יָכֹלְתִּי לְהָסֵב עֵינַי מֵהֶן. הִיא הִבִּיטָה אֵלַי בְּעֵינַיִם מְלֵאוֹת אַהֲבָה וַתֹּאמַר: „שִׁישִׁי, יַלְדָּתִי הַנְּעִימָה: בְּקָרוֹב יָבֹא יוֹם וְגַם אַתְּ תִּהְיִי לְצִפֹּרֶת כָּמוֹנִי, תִּתְעַנְּגִי עַל זֹהַר שֶׁמֶשׁ הַזָּהָב וְתָעוּפִי שָׁם בַּמָּרוֹם, בָּאֲוִיר תְּכֵלֶת זַךְ!

— וְאַתְּ תַּאֲמִינִי לְכָל הַבְלֵי־שָׁוְא, אֲשֶׁר תַּגִּיד לָךְ אֵיזוֹ פַּטְפְּטָנִית! — קָרָא הַשַּׁבְּלוּל בְּכַעַס נִסְתָּר.

— כֵּן, אַאֲמִינָה, בְּכָל לְבָבִי אַאֲמִינָה! כִּי מַדּוּעַ יְמַשְׁכֵנִי כֹה בְחָזְקָה זֶה הַשֶּׁמֶשׁ הַנִּפְלָא, אִם עַד עוֹלָם לֹא אֶרְאֶה אוֹר? מַדּוּעַ נָתַן לִי אֱלֹהִים לֵב לְהָבִין וּלְהַרְגִּישׁ אֶת יְפִי הַתֵּבֵל, אִם אֶשָּׁאֵר לָנֶצַח יְצוּר קָטָן וָדַל, כָּמוֹנִי הַיּוֹם?

הַשַּׁבְּלוּל הֵנִיעַ דּוּמָם בְּרֹאשׁוֹ. הוּא רָאָה, כִּי לְחִנָּם יַשְׁחִית אֶת דְּבָרָיו עִם שְׁכֶנְתּוֹ; אַךְ מֵהַיּוֹם הַהוּא הֵחֵל לְהַבִּיט עוֹד יוֹתֵר בְּעֵינֵי גַאֲוָה עַל הַתּוֹלַעַת הַנִּמְבְזָה.

בְּיוֹם אֶחָד בַּבֹּקֶר בָּא הַשַּׁבְּלוּל לְבַקֵּר אֶת שְׁכֶנְתּוֹ, וְהִנֵּה הִיא שׁוֹכֶבֶת מְקֻפֶּלֶת בְּעוֹר דַּק וּכְמוֹ שְׁקוּעָה בְתַרְדֵּמָה עֲמֻקָּה. לַשָּׁוְא קָרָא אֵלֶיהָ פְּעָמִים אֲחָדוֹת גַּם נָגַע בָּהּ בְּקַרְנָיו. הִיא לֹא הֵקִיצָה.

— הִיא מֵתָה! מֵתָה בַּעֲלַת הַחֲלוֹמוֹת! קִוְּתָה לִהְיוֹת צִפֹּרֶת וְעַתָּה חָדְלָה מִהְיוֹת גַּם תּוֹלַעַת! בְּכָל זֹאת צַר לִי עַל הַפְּתַיָּה הַזֹּאת; לָהּ הָיָה לֵב טוֹב וְנֶפֶשׁ נְקִיָּה, — קָרָא הַשַּׁבְּלוּל כְּמוֹ בְצַעַר וַיֵּלֶךְ לוֹ לֶאֱכֹל אֶת אֲרֻחַת הַבֹּקֶר.

עָבְרוּ יָמִים אֲחָדִים; הַשַּׁבְּלוּל כְּבָר שָׁכַח אֶת שְׁכֶנְתּוֹ וַיְהִי כְמִקֶּדֶם.

בְּיוֹם בָּהִיר אֶחָד עָבַר הַשַּׁבְּלוּל בְּמִקְרֶה עַל פְּנֵי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר שָׁכְבָה שָׁם הַתּוֹלַעַת וַיָּסַר לִרְאוֹת אֶת קִבְרָהּ; וּמַה גָּדַל פַּחְדּוֹ וְתִמְהוֹנוֹ בִּרְאוֹתוֹ, כִּי נָפַל הָעוֹר, אֲשֶׁר קִפֵּל אֶת הַתּוֹלַעַת וּמִתּוֹכוֹ יָצְאָה צִפֹּרֶת קְטַנָּה וְיָפָה עַד מְאֹד. הִיא הִבִּיטָה אֵלָיו בִּצְחוֹק קַל, פֵּרְשָׂה חִישׁ אֶת כְּנָפֶיהָ הַמַּבְרִיקוֹת לְנֹגַהּ הַשֶּׁמֶשׁ כְּעֵין הַקֶּשֶׁת וַתִּקְרָא:

— שְׁכֵנִי, הִנְנִי עָפָה מִזֶּה, הֱיֵה שָׁלוֹם! וּבִמְעוּף־עַיִן הִתְנַשְּׂאָה לַמְּרוֹמִים וַתִּצָּלֵל בִּשְׁמֵי הַתְּכֵלֶת . . .

הַשַּׁבְּלוּל חָפֵץ לְהַבִּיט אַחֲרֶיהָ, אַךְ לֹא יָכֹל לְהָרִים רֹאשׁוֹ לַמָּרוֹם, כִּי לֹא נִסָּה בָּזֹאת... נִפְעָם וּמִשְׁתּוֹמֵם עָמַד רְגָעִים אֲחָדִים עַל מְקוֹמוֹ, אַחֲרֵי־כֵן הוֹרִיד רֹאשׁוֹ וַיִּשָּׁעֵן בְּקַרְנָיו עַל עָלֵהוּ הַמָּלֵא נְקָבִים נְקָבִים וַיִּקְרָא:

— אָכֵן נִפְלָא הַדָּבָר . . . וּבְכָל זֹאת לֹא אֲקַנֵּא בָהּ! הִיא נוֹדֶדֶת שָׁם רְעֵבָה וּצְמֵאָה לְבַקֵּשׁ אוֹר, וַאֲנִי הִנְנִי שֹׁקֵט וְשָׂבֵעַ עַל עֲלֵה מוֹלַדְתִּי.

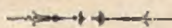
תִּרְגֵּם בְּשִׁנּוּיִים רַבִּים נֹחַ פִּינֶס.





מסע בארץ שויציה.

(מספר הזכרונות לאחד הנערים.)



(המשך).

אבא קנה מהר כרטיסי מסע ונשב ברכבת.

— עופי, מרכבתי, עופי! — שמעתי קול קורא מקרב לבבי. — עופי, מרכבתי, עופי! — עלו לאזני קולות הנוסעים מסביב. כעבור רגע וזה הרכבת ממקומה ותעף ותרץ הלאה הלאה, על פני עמקים נחמדים עטופים בשבלי זהב, המתנועעות לעמתנו כמברכות אותנו בדרך צלחה, ובין רכסי הרים יפים המכסים במעטה ירק ומרקמים בפרחי תפארה. הנה אנחנו עוברים לפני חרשות יפים המשתרעים על צלעי ההרים וקול צפצוף הצפרים העליזות מבין העפאים עולה באזנינו מרחוק. הנה גם עדרי צאן ובקר הרועים על כרי הדשא בתחתית ההרים, והם מרימים ראשיהם ומלוים אותנו במבטיהם...

— טהון[1]! טהון! — קורא האקטור בעצלתים. אני מעיף עין על המקום ממולי והנה עיר קטנה ויפה, מגדלים יפים מתנשאים למולי, וכמו קורצים הם אלי בחן ובמאור פנים, כי ארד מהמרכבה ואלך להתבונן אליהם ולהתענג על יפים.

---

[1] טהון היא עיר קטנה, שער ארץ העלית (אבערלאנד). העיר יושבת בבקעה יפה והרים גבהים ויפים סביב לה. מחוץ לעיר שוטף הנחל הנחמד „טהונרזה" ובתוך העיר הנחל „אאר" האוחז דרכו בין כברי חמד ועצי פרי נפלאים, ושם מעונות קיץ נחמדים. אוירה נוח, נעים ומבריא מאד. ואורחים רבים באים אליה להתרפא. העיר יפה למאד. ביחוד נפלא חלק העיר העתיק שבה. הכותב.



טהונרזה.

אַךְ הָרַכֶּבֶת זָזָה מַהֵר מִמְּקוֹמָהּ וַתָּרָץ הָלְאָה הָלְאָה; וּכְעֵבֶר רֶבַע שָׁעָה נִשְׁמְעָה הַקְּרִיאָה:

— שְׁרֶצְלִינְגֶן! הַתַּחֲנָה שְׁרֶצְלִינְגֶן!

אָז יָרַדְנוּ מִן הַמֶּרְכָּבָה וַנֵּלֶךְ אֶל חוֹף הַנָּהָר וַנֵּרֶד וַנֵּשֶׁב בָּאֳנִיָּה.

הִנֵּה טְהוּנֶרְזֶה [1]) — אָמַר לִי אַבָּא, — וַאֲנִי נִרְעַשְׁתִּי מִמַּרְאֵה עֵינָי. מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי נְהַר־תְּכֵלֶת יָפֶה וְנֶחְמָד בִּשְׁאוֹן גַּלָּיו הַקַּלִּים וְהַצְּלוּלִים כַּנָּהָר הַזֶּה. וּמַה יָּפִים הֵם הֶהָרִים אֲשֶׁר מִסָּבִיב! וְעַד שֶׁאֲנִי מִתְעַנֵּג לְהַבִּיט אֶל הַגַּלִּים וְהִנֵּה לַהֲקַת נוֹסְעִים נָתְנוּ בְּשִׁיר קוֹלָם. וְהַשִּׁירָה נְעִימָה לִמְאֹד, וְהִיא הוֹלֶכֶת וּמִשְׁתַּפֶּכֶת לְמֵרָחוֹק. וּמִמְּרוֹמֵי הֶהָרִים נִשְׁמַע הֵד קוֹל הַשִּׁירָה הַזֹּאת; גַּם מִבֵּין הַכְּפָרִים הַיָּפִים שֶׁעַל צַלְעֵי הֶהָרִים עָלְתָה הַשִּׁירָה, וְעַל הָאָחוּ עָנוּ הָרוֹעִים בִּתְרוּעָתָם וַיְלַווּ אֶת הַמַּנְגִּינָה. גַּם הַגַּלִּים נִלְווּ לַמְנַגְּנִים, וְהַצְּלִילִים מִשְׁתַּפְּכִים וּמִתְגַּלְגְּלִים, עוֹלִים וְיוֹרְדִים, יוֹרְדִים וְעוֹלִים, הַכֹּל מְזַמֵּר! וְאִלּוּ גַּם אֲנִי אֲלֵיהֶם.

וּבֵין כֹּה וָכֹה וְהַשֶּׁמֶשׁ הִסְתַּתְּרָה, הַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּרוּ וּבְרָקִים הֵחֵלּוּ לְהִתְרוֹצֵץ וּרְעָמִים הֵחֵלּוּ לְהִתְגַּלְגֵּל מֵהַר לָהָר.

— אֵל אֱלֹהִים אַדִּירִים! — קָרְאָה אִמָּא נִפְחָדָה אֶל אַבָּא. — הֲרוֹאֶה אַתָּה? מַה נַּעֲשֶׂה?! — אַךְ אַבָּא הִרְגִּיעַ אֶת רוּחָהּ הַסּוֹעֵר. וְהַמְשׁוֹרְרִים בָּאֳנִיָּה לֹא חָדְלוּ מִשּׁוֹרֵר וְהָרְעָמִים עָנוּ לְעֻמָּתָם בְּקוֹלָם הָאַדִּיר... הַנּוֹסְעִים הַשָּׁרִים לֹא פָּחֲדוּ כְּנִרְאֶה מְאוּמָה וְגַם אָנֹכִי לֹא פָּחַדְתִּי, רַק אִמָּא לְבַדָּהּ פָּחֲדָה מְאֹד — הוֹי מַה מְּגֻנֶּה הוּא לִהְיוֹת פַּחְדָן! — וּלְאוֹר הַבְּרָקִים, אֲשֶׁר יָרְדוּ כְּפַעַם בְּפַעַם רָאִיתִי מַחֲזֶה נִפְלָא: הָרִים מִיָּמִין וְהָרִים מִשְּׂמֹאל, הָרִים מֵאֲחוֹרֵינוּ וְהָרִים גַּם מִלְּפָנֵינוּ, וְהֶהָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֵנוּ כְּאִלּוּ הִתְחַבְּרוּ יַחַד וַיַּחְסְמוּ אֶת הַדֶּרֶךְ בְּפָנֵינוּ.

שִׁירַת הַנּוֹסְעִים נָדַמָּה וְהָרְעָמִים חָדֵלּוּ, הֶעָבִים הֵחֵלּוּ לְהִתְפַּזֵּר וְהַשֶּׁמֶשׁ הוֹפִיעָה שֵׁנִית.

— אִינְטֶרְלַכֶן! — נִשְׁמַע קוֹל פְּקִיד הָאֳנִיָּה.

— זֶה הוּא מְחוֹז חֶפְצֵנוּ, — קָרָא אַבָּא בְּרָצוֹן. בְּבֹאֵנוּ הָעִירָה עָבְרָה כְּבָר הַשָּׁעָה הַשְּׁבִיעִית. סַרְנוּ אֶל בֵּית הַמָּלוֹן „שְׁוֵיצֶרְהוֹף" הָעוֹמֵד בָּרְחוֹב הַיּוֹתֵר יָפֶה שֶׁבְּאִינְטֶרְלַכֶן. אַבָּא הִגִּיד, כִּי הַיּוֹם לֹא נֵלֵךְ לְהִתְבּוֹנֵן אֶל הָעִיר, כִּי עֲיֵפִים הִנֵּנוּ, אַךְ נֹאכַל וְנָנוּחַ וְעָלִינוּ עַל מִשְׁכָּבֵנוּ — וּמַה גַּם — הוֹסִיף

[1]) טְהוּנֶרְזֶה שׁוֹטֵף בֵּין הָרִים נִשָּׂאִים מֵהָעִיר טְהוּן עַד אִינְטֶרְלַכֶן. מֵימָיו יְרֻקִּים וּשְׁקוּפִים וְיָפִים מְאֹד. אָרְכּוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם קִילוֹמֶטֶר, רָחְבּוֹ הַיּוֹתֵר גָּדוֹל 3 קִילוֹמֶטֶר, וְעָמְקוֹ הַיּוֹתֵר גָּדוֹל הוּא 217 מֶטֶר.



אִינְטֶרְלַכֶן

אבא – כי נשהה בזה שבעות אחדים ועוד נספיק לראות ולהתבונן אל העיר ומסביה. אך אנכי לא יכלתי לשבת תחתי ובחשאי יצאתי החוצה לראות את הבתים מסביב. בדעתי היה לשוב אחרי רגעים אחדים אל האכסניה שלנו. אבל כצאתי אל הרחוב הרחב והנהדר למאד, נמשכתי אחרי מראה עיני ואלך הלאה הלאה. והנה שדרת אלונים נפלאה. האלונים רעננים וענפים ודומים איש לאחיו במראיהם, עליהם וענפיהם. תחת האלונים ספסלים לשבת ומאחוריהם כר נרחב מכסה בדשא והוא משתרע עד למרחוק ופוסק לרגלי הרים גבהים. ומעל להרים האלה עוד הרים גבהים מהם, הר על גבי הר. ובתוך נראה הר הגבה מכלם, והוא מכסה כמו בצעיף לבן. זמן רב עמדתי שם ולא יכלתי להסב את עיני מן המחזה הנהדר והנפלא הזה. פניתי אל אחד הנערים העוברים בשאלה: מה שם ההר הגבה והלבן העומד שם בין ההרים בתוך? הנער ענני דבר בשפה אשר לא הבינותי. ואפן אל נער אחר, אשר טיל עם אבותיו וידבר עמהם רוסית, ויגד לי, כי זהו ההר הנודע בשם: „יונגפרוי". נפלאתי לשמע, כי הענק האים הזה עומד כה קרוב לנו. עתה ידעתי, כי מעטהו הלבן הוא השלג המכסהו תמיד. — הוי, מה נהדר הוא לראות בעת החם מחזה נפלא כזה! — ואנשים רבים מלבשים בבגדי תפארה טילו בין האלונים.

(עוד יבא).

שלמון.





גן ילדים עברי בירושלים. — בראשית הקיץ הזה נוסד בירושלים גן ילדים עברי. אל גן הילדים העברי הזה יקבלו ילדים קטנים מבני שלש־ארבע שנים והלאה ושם ילמדום לדבר בשפתנו הקדושה מילדותם וישעשעום ויענגום במשחקים יפים ונעימים והכל בעברית. מיסדי הגן הזה הם: המורה העברי מר דוד ילין, המורה מר ישעיה פרס ומר לב לוי. ברוכים יהיו העברים האמתים האלה על אשר חמלו על נפש ילדי ירושלים הרכים לענגם ולשעשעם ויחד עם זה להחיות את שפתנו בפיהם.

העניות בירושלים. — לפני חג הפסח מצאו על „ככר הרוסים" בירושלים ילד עברי כבן שנה ומחצה מוטל על הארץ ויביאוהו לבית החולים הרוסי. כאשר נודע הדבר לראשי העדה מהרו ויקחו משם את הילד וימסרוהו ליד איש יהודי, עד אשר יודע בי מי הוא. ואחר אשר הכריזו בכל הרחובות וחקרו ודרשו הרבה, נודע כי הוא בן אשה אלמנה עניה ספרדיה. והמסכנה ספרה במר נפשה ובעינים יורדות דמעה, כי אין לה במה להחיות את נפשה ונפש בנה היתום הקטן. ומרוב צערה עשתה זאת. והיא ממאנת לקבל את בנה בחזרה. מה נוראה היא העניות המקשיחה לב אם רחמניה מעוללה הרך!

קבורת עיר. — העיר הקטנה פרנק בקנדה (ארץ בצפונה של אמריקה הצפונית ושיכת לאנגליה) נקברה היא ויושביה חיים ביום הששה לחדש אפריל בחצי השעה החמשית בבקר, על ידי לבת האש אשר פרצה מתוך הר השרפה הקרוב לה הנקרא בשם טרטל. שטף לבת האש היה חזק מאד, עד כי התפוצצו סלעים רבים ויכסו בשבריהם את העיר. הבתים נמצאים במקומות אחדים בעמק מאה רגל תחת שברי הסלעים. שמונה ושלש משפחות אבדו בתוך המהפכה הנוראה הזאת. גם הכפרים בסביבות העיר ההיא נהרסו וחרבו במרחק עשרים מיל. וההר מוסיף להקיא מתוכו אבנים לוהטות. מי הנהר עברו על גדותיו ולבת האש מלאה את מקום המים.

חנוטי מצרים. — באחד הקברים במצרים העליונה מצא חכם אחד החוקר קדמוניות מצרים גוף חנוט של שרהף ששפוו שהיה שר הצבא של פרעה רעמסס השלישי (הוא פרעה שהיה בימי משה). כן גם מצא החכם את קברו של בן המלך פרעה רעמסס השלישי. בתוך הקברים ההם מצאו עוד גופות חנוטות של אנשי צבא, שקומת כל אחת, לפחות, שני מטר.

ארך ימים. — בבית הזקנים באדסה נמצא זקן אחד, יליד העיר שקוד (פלך קובנה) אשר מלאו לו כבר מאה ושש עשרה שנה, שבתי יובל שמו. הוא בא לאדסה אחרי מלחמת קרים. מראהו טוב בערך. הוא חרש ועור, אבל זכרון נפלא לו. זוכר הוא גם עתה את כל גבורי המלחמה ההיא ואת כל פרטיה. מבני משפחתו הגדולה נשארה בחיים רק בתו הצעירה, שהיא עתה בת שבעים ושבע. בתו זו גרה באדסה, ובחג הפסח בא אליה לחג אתה את החג. הזקן הזה ירא מאד מפני המות. כאשר שאלוהו: אם לא קשים עליו חייו? — ענה: „ומה לי להזהר? הלא הכל יש לי". כל הזקנים הנמצאים בבית הזקנים אוהבים אותו מאד ותמיד מתאספים ליד מטתו לשמע את הלצותיו.

מִכְתָּבִים.

חברי הנכבדים!

הלא בודאי כבר שמעתם ע"ד האסון בקישינוב. עשרות אנשים נהרגו ועשרות נפצעו בפצעים אנושים ומסכנים. אנשים רבים נשארו בלי מעון ומחסה. נשים רבות נשארו אלמנות ובניהן—יתומים. מאות אנשים מאחינו סובלים מחסור ורעב. האסון נורא וגדול מאד. אך לא לספר באזניכם על גדל האסון אני חפץ עתה, כי הלא ידעתם גם בלעדי. אני חפץ רק להעיר את אזניכם כי עזרה רבה בכסף נחוצה מאד בעד האמללים האלה. לכן הנני מבקש מכם, רעי הנחמדים, שתאבו להשתדל ולהשתתף במצוה הזאת לקבץ כסף בעד נגועי האסון שבקישינוב. ובזה אני שולח 25 ק'.

נובידבור (פלך ורשה) יעקב קרשנבוים.

אחיותינו ואחינו!

אנחנו מבקשות מכם כי לא תמנעו מתת כל אחד ואחד מכם את נדבתו בעד אחיותינו ואחינו האמללים בקשינוב. כי איך ימתק לחכנו אכל ואיך ננוח, בדעתנו את צרת נפש אחיותינו ואחינו ואת שברם הגדול כים. אנא עשו נא ככל אשר תוכלו לעשות בעדם!

אנחנו אספנו בבית־ספרנו מרעותינו סך 8,10 ר', אשר אנחנו שולחים אל מערכת ה"עולם קטן".

פוסבול (פלך קובנה). בילה טריסמן,

בתיה פלוצקה ורבקה צורק.

חברי היקרים!

באחד הימים האלה קרא המורה לפנינו על דבר הפרעות אשר נעשו בקישינוב. בקראו נזלו דמעות מעיני על אסון אחינו האמללים. כל הלילה נדדה שנתי מעיני בתארי לי את גורל אחינו אלה המֻכים ומעֻנים. עתה מרגישים אנחנו יתר את נחיצות הרעיון הציוני. לכן, חברי היקרים, הבה נלמוד את שפתנו העבריה למען נוכל להיות לעזר לאחינו הציונים העובדים באמונה.

דמיטרובקה, פסח שחין.

חברים וחברות!

מי מאתנו איננו יודע את דבר האסון הנורא אשר קרה בעיר קישינוב! יתומים קטנים ויתומות קטנות, אשר אבותיהם נהרגו ונשחטו, נשארו בלי משען ומשענה, רעבים, ערומים ויחפים. מה רע ומר גורל הילדים האלה! זה עתה קראתי הצעת ציוני גדול אחד, כי הציונים יבאו לעזרת היתומים האמללים האלה ליסד קפה ולאסף כסף, למען ישלחו את הילדים הקטנים האמללים לארץ אבותינו, ארץ ישראל, לגדלם שם וללמדם לשון וספר. מה נפלא הרעיון הזה! אך מי יחוש את לב היתומים הקטנים האלה אם לא אנחנו הקטנים והקטנות? ועל כן אנכי פונה אליכם, חברי והברותי, כי נהיה אנחנו הראשונים למלאות אחרי העצה המחכמה של הציוני הגדול, וכל אחד ואחת מאתנו יאסוף מן החברים בחדר ובבית הספר כסף ולשלוח אל מערכת "עולם קטן", והכסף הזה יהיה לכלכל את היתומים העזובים בארץ אבותינו ללמדם לעבוד את אדמת קדשנו.—אני שולחת בזה 25 ק'.

דווינסק. שרה גילבא.

נדבות לטובת יתומי ההרוגים בקישינוב לחנכם בארץ אבותינו:

ארון זושה—50 ק'.—גרינבוים צֶשָׁה—50 ק'. הימלפרב זורז—1 ר'.—הימלפרב זָנְיָה—1 ר'.—הימלפרב קרול—1 ר'.—הנדלסמן הֶלֶה—50 ק'.—ולטשטויב וֶנְדָה—10 ק'.—זָנְוָה—50 ק'.—וירנביטל יַדְוִינָה—50 ק'.—וילבר טודְוִיָה—1 ר'. ל. 50 ק'. לנדוי פַנְיָה—50 ק'.—מַנֶוִינֶר—45 ק'.—מינץ זושה—50 ק'.—מינץ יַנְיָה—50 ק'.—נידינג איטה—20 ק'.—נידינג מאיר—20 ק'.—פוקס סטפה—50 ק'.—פרנקל יַנְיָה—25 ק'.—פרנקל יַנְיָה 30 ק'.—כהן רוזליה—50 ק'.—קוטלוציה—50 ק'. קוסטין שלמה—1 ר'.—קופפרשטין בְנִוּיש—30 ק'.—קופפרשטין בֶּרְטָה—50 ק'. — קלוגמן—15 ק'. — קַפְלָן בֶּרְטָה—25 ק'.—שוסקין אפולוניה—50 ק'.—שקוב ברטה—10 ק'.—שרשר דינה.—30 ק'.—שרשר שרה — 30 ק'. בס"ה 14,90 רובל.

עם הקודמים 52,48 רובל.

נ ד ב ו ת.

לביה"ס ביפו נדבו:

זַלְמָן סרין, מגדל הַנְקִין, אהרן הנקין, מרים הַנְקִין (טרבצבבקה, פלך ארול)—6,10 ר'.—חיים גולדרינג (רינה), פסח דורזון (שם),—כ"א 20 ק'. האחים כהן, האחים שורדלין (שם),—כ"א 15 ק'. ליב דינקין (שם) — 10 ק'. מנחם חודוקוב (שם) — 5 ק'. שלום וצבי יקותיאל פולוצקי (שם)—25 ק'.—אגודת "ילדי ציון" באלכסנדריה (פלך חרסון) — 1 ר'.—חנה שוב (קורסק)—25 ק'. רחל ויטקין, חיים סורדלוב, יקותיאל שפיר. יוסף שור (שם) — כ"א 10 ק'. מרדכי אברמובסקי, זאב ליוביטוב, יוסף שוסטרוב, נטע הינדין ליב מובשוביץ (שם)—כ"א 5 ק'. — יהונתן פליק פומרנץ (רובנה) — 21 ק'.

להקפה הלאמית:

נחום דוניבסקי וחבריו (לחוביץ) 4,50 ר'. — ש. גרינברג (וסילקוב, פלך קיוב), אסף 1,15 ר'. — שושנה שטן 50 ק', למע רשום בספר הזהב את ה"עולם קטן".

ע"י שלמה גינצברג נאסף בעיר אנטופול מאת מ. שוב, א. א. אסיפוביטש, פ. ברורמן, ד. מזרסקי, יצחק צבי גרינמן, מ. י. גליזר צבי נוביק, יואל דיכסל, סך ארבעים קאפ.

בעד "הבית הגאמן" בירושלים:

תלמידי "החדר העברי" אשר בהומל מנדבים את הרֶבַל אשר נתן להם במתנה המורה פ. שפירא בבקרו את החדר הנ"ל.

המו"ל: הוצאת "תושיה" בורשה.

העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.

כתבת ה"עולם הקטן":

КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШІЯ", ВАРШАВА.

Verlag „TUSCHIJAH", Warschau.

ספרי חנוך ולמוד ומקרא (הוצ׳ „תושיה"):

1] אלפא ביתא מצוירת בצבעים (עפ"י השטה הטבעית) עם 24 ציורים יפים ואותיות הכתיבה. נדפסת על טבלא גדולה להדביק אל הקיר בבה"ס.
מחירה 20 קאפ'. פאר' 2 קאפ'.
מדבקת על ניר עב—30 קאפ'. פאר' 6 ק'.

2] אלפא ביתא מצוירת בצבעים (כנ"ל) מטולטלת, ערוכה בקוביות (בגזרי עץ קטנים), בתבת-ניר יפה—ובתוכה לוחות-לדוגמא ערוכות לזה.
מחירה 75 ק'. פאר' 10 קאפ'.

3] הנ"ל, בגזרי ניר עב קטנים, בתבת ניר כנ"ל.
מחירה 60 ק'. פאר' 10 ק'.

4] אלפא ביתא מטולטלת, ערוכה בקוביות. אותיותיה מדבקות על גזרי עץ קטנים מרבעים (קוביות) עם נקודות מיוחדות, להרכיב מהן מלות ומאמרים—ערוכה בתבת ניר.
מחירה 60 קאפ'. פאר' 20 קאפ'.

5] הנ"ל, מדבקת על גזרי ניר עב קטנים, בתבת ניר כנ"ל.
מחירה 50 ק'. פאר' 10 ק'.

6] אלפא ביתא מצוירת בצבעים (עפ"י השטה הטבעית), עם 82 ציורים יפים. נדפסת על טבלא גדולה להדביק אל הקיר בבה"ס.
מחירה 25 קאפ'. פאר' 2 קאפ'.
מדבקת על ניר עב—35 ק'. פאר' 8 ק'.

7] הנ"ל, במחברת קטנה ונאה, מכורכת במעטפה ציורית (בצבעים) יפה.
מחירה 50 קאפ'. פאר' 10 קאפ'.

8] אלפא ביתא מצוירת בצבעים (כנ"ל) מטולטלת, ערוכה בקוביות, ערוכה בתבת ניר גדולה ויפה עם ציור נאה בצבעים ממעל.
מחירה 1 רובל. פאר' 20 ק'.

9] עברית בלשון עם ועם. למוד הקריאה למתחילים. י. לוינזון וי. ח. טביוב.
I למדברים רוסית, II למדברים זרגון.
מחיר כל מחברת בכריכה 25 ק'. פאר' 4 ק'.

10] ראשית דעת שפת עבר (כנ"ל עם ציורים). מ. קרינסקי.
מחירו 30 קאפ', מכ' בבד 40 ק'. פארטא 6 קאפ'.

11] הקריאה העברית (למתחילים). י. ב. לבנר.
מחירו 15 קאפ', מכ' בבד 25 קאפ'. פאר' 4 ק'.

12] בית הספר להורת הכתיבה העברית, בחמש מחברות (מאושר מטעה"מ).
מ. קרינסקי.
מחיר כל מחברת 7 קאפ'. פארטא 2 קאפ'.

13] לפי הטף להורות את הילדים לדבר עברית מבלי עזרת תרגומים. ד. ילין.
ספר המורה, שני חלקים (החלק השני עם לוחות-תמונות).
מחיר כל חלק 75 ק', מכ' בבד 90 ק'. פאר' 10 ק'.
שני החלקים מכ' יחד בבד 1.70. פאר' 14 ק'.

14] מקרא לפי הטף, להורות את ילדי ישראל קרא וכתוב ודבר עברית, על פי השטה הטבעית, עברית בעברית, עם ציורים. הנ"ל.
ספר התלמיד, שני חלקים.
מחיר כל חלק 75 קאפ' בכריכה. פאר' 8 ק'.

15] המכין. פרוזדור לכל ספרי הלמוד. (מאושר מטעה"מ). י. ח. טביוב.
מחירו 30 ק', מכ' בבד 40 ק'. פאר' 6 ק'.

16] ראשית למודי שפת עבר (עם תרגום המלות ברוסית ואשכנזית באותיות עבריות). י. גרזובסקי.
מחירו 50 ק', מכ' בבד 65 ק'. פאר' 8 ק'.

17] גן הילדים. כריסטומתיה עברית עם תרגום המלים ברוסית ואשכנזית (באותיות עבריות, עם ציורים). ש. ברמן.
מהדורא חדשה מתוקנת.
חלק ראשון מחירו 75 ק', מכ' בבד 90 ק'. פאר' 10 ק'.
חלק שני מחירו 50 ק', מכ' בבד 65 ק'. פאר' 6 ק'.
שני החלקים מכ' יחד בבד 1.45 רובל. פאר' 16 ק'.

18] בת חיל או תורת אם, ספר מקרא לבנות ישראל. י. מיוחס.
מחירו 40 ק', מכ' בבד 50 ק'. פאר' 6 ק'.

19] מדריך הילדים. מתודה וכריסטומתיה (עם תרגום המלות ברוסית) בב' חלקים (מאושר מטה"מ). ק. ולוצקי.
כל חלק 35 ק', מכ' בבד 50 ק'. פאר' 8 ק'.
שני החלקים מכ' יחד בבד 85 ק'. פאר' 14 ק'.

20] רע הילדים. ספר מקרא למתחילים, כלו מנקד, עם „אוצר המלים" בתרגום רוסי (מאושר מטעה"מ). י. ב. לבנר.
מחירו 40 ק', מכ' בבד 50 ק'. פארטא 8 קאפ.

21] ידידנו. מועדי ישראל ותפלותיהם עם תרגום המלות ללשון רוסיה (מאושר מטעה"מ). הנ"ל.
מחירו 40 ק', מכ' בבד 50 ק'. פאר' 6 ק'.

22] מורה הילדים. מתודה עם תרגום המלות ברוסית ואשכנזית באותיות עבריות (מאושר מטעה"מ). י. ח. טביוב.
מחירו 90 קאפ', מכ' בבד 1.05. פאר' 14 קאפ'.
מפתח (לתרגומי מורה הילדים). הנ"ל.
מחירו 10 ק', מכ' בבד 20 ק'. פאר' 4 ק'.

23] עדן הילדים. כריסטומתיה עברית עם תרגום המלות ברוסית, אשכנזית באותיות עבריות, צרפתית ואנגלית, (מאושר מטעה"מ). הנ"ל.
חלק ראשון מחירו 80 קאפ', מכורך בבד 95 ק'. פארטא 10 קאפ'.
חלק שני מחירו 70 ק', מכורך בבד 85 קאפ'. פארטא 8 קאפ'.

24] אגרון לבני הנעורים. מכתבים למופת לילדים ולילדות, לנערים ולנערות, עם מלון לכל המלים והמבטאים החמורים. הנ"ל.
מחירו 50 קאפ', מכ' בבד 65 ק', מכ' הדר 75 ק'. פארטא 8 ק'.

25] בית ספר עברי. ספר מקרא ולמוד. י. גרזובסקי.
חלק ראשון 25 ק', מכ' בבד 35 ק'. פאר' 4 ק'.
חלק שני 50 ק', מכ' בבד 65 ק'. פאר' 8 ק'.
חלק שלישי 75 ק', מכ' בבד 90 ק'. פאר' 12 ק'.

26] הדקדוק העברי. דקדוק קצר למתחילים, מנוקד, ל. שאצקי.
מחירו 40 ק', מכ' בבד 50 ק'. פאר' 6 ק'.

27] תרגילי הדקדוק העברי (להקראה ונתינה). הנ"ל.
מחירו 30 ק', מכ' בבד 40 ק'. פאר' 6 ק'.

28] מחברות לנהוחי-דקדוק (שלש מחברות). א. י. גוטליב.
מחיר כל מחברת 10 ק'. פאר' 2 ק'.

29] דקדוק לשון עברית מאת שמואל דוד לוצטו (שד"ל), מעבד ע"י אברהם כהנא.
מחירו 50 ק', מכ' בבד 65 ק'. פאר' 8 ק'.

30] מערכת הפעלים (ספר שמושי). א. קליינמן.
מחירו 50 ק', מכ' בבד 65 ק'. פאר' 8 ק'.

31] קצור דברי הימים לעם ישראל מראשית היותו עד היום הזה (מנוקד). י. גרזובסקי.
מחירו 50 קאפ', מכורך בבד 60 ק', מכורך הדר 70 ק'. פארטא 6 ק'.

32] תולדות עם ישראל (מנוקד). א. ז. רבינוביץ.
חלק ראשון מחירו 50 ק', מכ' בבד 65 ק'. פאר' 8 ק'.
חלק שני מחירו 55 ק', מכ' בבד 70 ק'. פאר' 8 ק'.
חלק שלישי מחירו 80 קאפ', מכ' בבד 90 קאפ'. פאר' 10 ק'.
כל שלשת החלקים (כל הספר) מכורכים יחד בבד הדר 2,10. פאר' 20 ק'.
נמצא להמכר גם בספרים קטנים: ספר א' ב' ח' כ"א 15 ק'; ספר ג' ד' ו' ז' ח' ט' י' כ"א 20 ק'. פאר' לכל ספר 2 ק'.

33] למען אחי הקטנים. שירי ילדים (פורמט גדול). א. ליבושיצקי.
מחירו 60 ק', מכ' פשוט 75 ק', מכ' הדר 85 ק', פארטא 10 ק'; על ניר רינאל 1 ר', מכ' הדר 1.25. פאר' 12 ק'.

34] הכנור. קובץ שירים לילדים ולבני הנעורים, מאת משוררים שונים. ספר ראשון: שירי הטבע. ספר שני: משלים. ספר שלישי: אגדות.
מחיר כל ספר 25 ק', מכ' 35 ק'. פארטא 6 ק'.

35] פרקי אבות לבני הנעורים (עם תרגום רוסי והערות ובאורים). א. ליבושיצקי.
מחירו 25 ק', מכ' בבד 35 ק'. פאר' 4 ק'.

36] בעיר וביער (משלים), ב"ח. י. שטינברג.
מחיר כל חלק 30 ק', מכ' בבד 40 ק'. פאר' 4 ק'.
שני החלקים ביחד מכורך בבד 80 ק'. פאר' 8 ק'.

37] שיחות ילדים. קובץ אגדות מקוריות לילדים (פורמט גדול). מנוקד. הנ"ל.
מחירו 40 ק', מכ' 65 ק'. פארטא 6 קאפ'.

38] כל אגדות ישראל (פורמט גדול, מנוקד, מאושר מטעה"מ). י. ב. לבנר.
חלק ראשון מחירו 75 ק', מכ' הדר בבד 1 רובל. פאר' 8 ק'.
חלק שני מחירו 1.05 ר', מכ' בבד 1.65, הדר בבד 1.75. פארטא 16 ק'.
שני החלקים מכ' יחד הדר בבד 2.60. פאר' 24 ק.

39] עולם קטן. עתון מצויר לבני הנעורים. מהדורא ראשונה, 65 חוברות בחמשה ברכים (13 חוב' בכל כרך).
כל כרך במחיר 1:50 רובל.
כל 26 חוב' מכ' יחד 3 רובל.
כל הקבוצה ביחד מכ' הדר 6 רובל.

40] לוח-עולם קטן. קובץ ספרותי ושמושי לבני הנעורים לשנת תרס"ג. עם תמונות וציורים.
מחירו 75 קאפ', לחותמי ה„עולם קטן" רק 50 ק'. מכ' בניר 10 ק' (מכ' הדר 25 ק') בעד הכריכה.

41] ספר החנכה. מאסף לבני הנעורים עם תמונות וציורים.
מחירו 25 ק', מכ' 40 ק'. פארטא 4 ק'.

42] פרקי תלמוד. כריסטומתיה תלמודית למתחילים, עם תרגום המלות התלמודיות ברוסית ואשכנזית (באותיות עבריות). א. ל. ביסקא.
מחירו 40 ק', מכ' בבד 55 ק', פאר' 6 ק'.

43] מורה הסגנון ושמוש הלשון העברית (עם דוגמאות ופרקי שנון רבים לשמוש המעשי, וחלק מיוחד על תורת הנקוד לכל פרטיה). י. ח. טביוב.
מחירו 1 ר', מכ' בבד 1.15. פאר' 14 ק'.

44] תורת הספרות. מורה חקי הסגנון הפרוזי והשירי ותורת הספרות לכל חלקיה השונים (עם דוגמאות רבות מכל מקצעות הספרות העברית בכל תקופותיה). ש. ל. גרדון.
מחירו 1 ר', מכ' בבד 1.15. מכ' הדר 1.25 ר'. פאר' 14 ק'.

45] מבחר הספרות. אנתולוגיה עברית, מכילה לקוטים נבחרים ממיטב הספרות העברית החדשה בשיר ובפרוזה של משוררינו וסופרינו הגדולים (עם תולדות כל סופר וערכו והערות נחוצות). י. ח. טביוב.
מחירו 90 ק', מכורך בבד הדר 1.15. פאר' 14 ק'.

46] תולדות היהודים (הסטוריה פופולרית ערוכה לעם ולבני הנעורים). יעקב פרנקל.
מחיר חלק א', ב', ג' 50 ק' כ"א. פאר' 6 ק'; חלקי ד', ה' 75 ק' כ"א. פאר' 10 ק'. בשני כרכים מכ' הדר כל כרך 1.75 ר'. פארטא 20 קאפ'.

47] מלון של כיס. מעברית לרוסית ואשכנזית (באותיות עבריות). מלון מלא ושלם לשפה העברית הישנה והחדשה, של התנ"ך, התלמוד והמדרשים ושל הספרות העברית החדשה. י. גרזובסקי וד"ר י. קלוזנר.
מחירו 2.35 רובל, מכ' הדר 2.60. פארטא 20 ק'.

Издательство „ТУШІЯ", Варшава. — Verlag „TUSCHIJAH", Warschau.

הוספה מיוחדת ל„עולם קטן".

„הפדגוג"

ירחון פדגוגי בעד ההורים והמורים.

יצאה לאור החוברת הכפולה ה'–ו' (אדר־ניסן) וזה תכנה:

א) להעברת ה„חדר" מרשות הפרט לרשות הצבור — פנחס שיפמן; ב) חסרונות האופי של הילדים (המשך) — א. בן צבי; ג) תורת החנוך (המשך) — י. י. גלם; ד) השיטה השמית והקולית בקריאה — ישראל יוסף סירקים; ה) הקריאה העברית (המשך) — בן זאב; ו) רעיונות על דבר החנוך — בן משה; ז) לשאלת המורים — י. י. גלם; ח) בקרת ספרים — י. י. גלם; ט) תשובה למבקר — י. י. אינדריצקי; י) כרוניקה.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah". Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau.